

Peräpohjolan poliisilaitos
Tomion pääpoliisiasema

LAUSUNTO

1 (2)

20.8.2013

SISÄASIAINMINISTERIÖ

10.09.2013

INRIKESMINISTERIET

Sisäasiainministeriö
PL 26
00023 Valtioneuvosto
kirjaamo@intermin.fi
marko.meriniemi@intermin.fi

LAUSUNTOPYYNTÖ: SM023:00/2012

Sisäasiainministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi esitutkinnasta, pakkokeinoista ja salaisesta tiedonhankinnasta.

Poliisilaitos lausuu asiasta seuraavaa:

1 luku: Esitutkinta

Huomioiden voimassa oleva asetus esitutkinnasta on säännöksiä uuteen asetukseen vähennetty merkittävästi. Toki useimmat säännökset on huomioitu jo esitutkintalaissa ja samoin asetuksen säännöksiin on yhdistetty useita nykyisessä asetuksessa olevia säännöksiä.

Asetuksessa huomio kiinnittyy 1 luvun 2 §:ään ja 3 §:ään. Luvun 2 §:ssä todetaan, että säännöksessä mainitut merkinnät on tehtävä *kuulustelupöytäkirjaan*. Sen sijaan 3 §:ssä todetaan, että kyseiset merkinnät on tehtävä *esitutkintapöytäkirjaan*. Kyseisessä 3 §:ssä on kuitenkin luetteloitu sellaisia asioita, jotka merkitään merkintälehdelle. Toisaalta luettelossa on myös sellaisia kohtia, jotka voisi tehdä myös kuulustelupöytäkirjaan, esimerkiksi kohdat 7 ja 8.

Asetukseen voisi siten tarkentaa, mitkä kirjaukset tulee olla kuulustelupöytäkirjassa (2 §) ja mitkä merkintälehdellä (3 §). Samoin 4 §:ssä olevat merkinnät pakkokeinojen käyttämisestä voisi kirjata siten, että merkinnät tehdään merkintälehdelle.

2 luku: Pakkokeinot

Uudessa asetuksessa korostuu yleisesti ottaen perustelujen kirjaaminen. Pöytäkirjaamisvelvoite on huomioitu erityisesti salaisissa pakkokeinoissa. Uusi pakkokeinoasetus on pysynyt lähes nykyisen kaltaisena. Asetuksessa ei säädetä pöytäkirjaamisesta muiden kuin vapautteen kohdistuvien pakkokeinojen osalta. Siinä missä salaiset pakkokeinot on lueteltu hyvin yksityiskohtaisesti, asetuksessa pakkokeinoista ei ole huomioitu lainkaan muihin oikeushyviin kohdistuvia pakkokeinoja, kuten esimerkiksi etsinnät tai takavarikointi.

3 luku: Salaiset pakkokeinot ja salaiset tiedonhankintakeinot

Säännökset salaisista tiedonhankintakeinoista noudattavat uuden pakkokeinolain linjausta salaisista pakkokeinoista eli säännösten määrä on kasvanut sekä laissa että asetuksessa huomattavasti.

Säännöksissä on sellaista yksityiskohtaista tietoa, joka on osin turhaakin. Esimerkiksi 3 luvun 21 §:n luettelo siitä, mitkä ovat ryhmän tehtävät ja 22 §:n luettelot, mitä sisäasiainministeriölle ja Poliisihallitukselle on mainittava selvityksessä. Näiden pykälien osalta riittäisi ensimmäiset momentit ja toteaminen, että sisäasiainministeriö antaa tarkemmat määräykset ryhmän tehtävistä / selvityksessä mainittavista asioista.

Asetuksen 3 luvun 9 - 18 §§:t ovat keskenään osin epäloogisia. Luvun 9 § ja 10 § sääntelevät järjestämisestä ja pöytäkirjasta. Samoin 11 § ja 12 §. Tietolähdetoiminta (13 §) olisi voinut alkaa samanlaisella otsikolla kuin edeltävät eli esimerkiksi tietolähdetoiminnan järjestäminen. Samassa pykälässä voisi todeta 16 §:ssä mainittu asia eli palkkiosta päättäminen ja 17 § tietolähdetoiminnan kansallinen keskus.

Palkkion päättämiseen voisi kenties lisätä, mitä Poliisihallitus on päättänyt tiedottajapalkkioista (2020/2010/3867) eli ne ovat salassa pidettävää tietoa (Julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaisesti).

Luvun 14 §:n tietolähdetoiminnan kirjaamisvelvoite on turha, koska esimerkiksi peitetoiminnassa, tarkkailuissa ja valeostoissa edellytetään samanlaista kirjaamisvelvollisuutta. Tietolähteen ohjatusta käytöstä 15 § ohjeistaa pöytäkirjaamiseen. Luvun 18 §:ää (valvottu läpilasku) olisi voinut edeltää myös säännös valvotun läpilaskun järjestämisestä.

Teijo Ojutkangas
Apulaispoliisipäällikkö